

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ
З ПИТАНЬ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ

**Інформаційна довідка за результатами опитування
«Якість вищої освіти та освітнього середовища НФаУ»,
освітньо-професійна програма «Біотехнологія»
(ступінь вищої освіти – бакалавр)»**

У червні 2024 року з метою оцінки рівня задоволеності здобувачів вищої освіти якістю освітньої програми та освітнього середовища НФаУ Науково-методичною лабораторією з питань фармацевтичної освіти проведено опитування здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Біотехнологія» (ступінь вищої освіти – бакалавр).

В опитуванні взяли участь 56 здобувачів вищої освіти (89% від генеральної сукупності, N=63), 1-4 курсів, форма здобуття освіти – денна. Опитування проводилося у дистанційній формі із застосуванням Google-форм. У межах опитування респондентам необхідно було дати відповіді на питання відкритого та закритого типу щодо різних аспектів освітнього процесу та умов освітнього середовища у НФаУ.

Загальна оцінка освітньої програми здобувачами вищої освіти

Учасники опитування вважають, що зміст освітньої програми, за якою вони навчаються, цілі та результати навчання *відповідають останнім тенденціям розвитку сфери професійної діяльності* (середній показник – 4,63 за п'ятибальною шкалою) та навчання за програмою *в цілому сприятиме розвитку соціальних навичок – soft skills* (здатність працювати в команді, адаптації та дії в новій ситуації, креативність, комунікативні та організаторські навички, особистісний розвиток і ерудованість) – середній показник 4,46 за п'ятибальною шкалою.

Здобувачі вищої освіти зазначають, що навчаючись за програмою, вони мають можливість формувати та реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію через: вибір освітніх компонентів вільного вибору за власним

інтересом, вибір тематики наукових досліджень, можливість впливати на більш детальний розгляд теми в рамках курсу, участь у науково-дослідницькій діяльності, здійснювати трудову діяльність у позанавчальний час, участь у діяльності органів студентського самоврядування, в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та освітньої програми, можливість залучення до міжнародної академічної спільноти (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл відповідей на питання «Оцініть, в якій мірі Ви можете реалізовувати свою індивідуальну освітню траєкторію в НФаУ за окремими характеристиками?», %

№	Характеристики	є можливість	не має можливості	важко відповісти
1	Вибирати освітні компоненти вільного вибору за власним інтересом	92	4	4
2	Брати участь у науково-дослідних проєктах, конференціях, конкурсах	88	6	6
3	Впливати на вибір тематики наукових досліджень	90	2	8
4	Можливість залучення до міжнародної академічної спільноти (виступи на міжнародних конференціях, публікації, участь у наукових/освітніх проєктах)	82	10	8
5	Впливати на більш детальний розгляд теми, в якій Ви були б зацікавлені, в рамках курсу	90	2	8
6	Брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та освітньої програми	84	4	12
7	Брати участь у діяльності органів студентського самоврядування	86	4	10
8	Здійснювати трудову діяльність у позанавчальний час	88	10	2
9	Навчатися одночасно за декількома освітніми програмами / у декількох закладах вищої освіти	52	28	20

Оцінка здобувачами вищої освіти організації освітнього процесу

Результати опитування показали, що переважна більшість здобувачів вищої освіти, що навчаються за програмою, володіє такою інформацією про освітні компоненти, як *ціль та зміст, очікувані результати навчання за освітньою компонентою, порядок та критерії оцінювання* (в середньому 96% респондентів), що була надана на початку вивчення курсу освітніх компонент.

В межах опитування учасники опитування оцінили рівень своєї задоволеності окремими аспектами організації освітнього процесу за п'ятибальною шкалою (табл. 2). Отримані дані свідчать про те, що здобувачі вищої освіти в цілому задоволені організацією освітнього процесу – середній бал 4,48 серед усіх показників. Здобувачі вищої освіти задоволені, організацією проведення контрольних заходів та об'єктивністю їх оцінювання, освітніми компонентами в цілому, формами і методами навчання, забезпеченням навчально-методичними матеріалами, організацією дистанційного навчання, обсягом часу, що виділяється на вивчення освітніх компонент.

Таблиця 2

Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти організацією освітнього процесу за характеристиками (за п'ятибальною шкалою¹)

№	Характеристика	Середн є
1	Зрозумілість процедур повторного проходження контрольних заходів	4,66
2	Вчасність та доступність інформації про форми контролю знань та критерії оцінювання	4,61
3	Зміст і структурування навчального матеріалу освітніх компонент	4,55
4	Об'єктивність оцінювання контрольних заходів	4,54
5	Форми контролю знань	4,53
6	Рівень якості викладання освітніх компонент в цілому	4,52
7	Форми і методи навчання	4,47
8	Організація дистанційного навчання у період воєнного стану	4,42
9	Забезпеченість навчально-методичними матеріалами (підручники, посібники тощо)	4,39
10	Обсяг часу, що виділяється на вивчення освітніх компонент	4,31
11	Визначення часу на засвоєння освітніх компонент (семестр, рік навчання)	4,28
Середнє		4,48

¹ Аналізується відповідно до рівнів: $\geq 4,5$ – «задоволений», $\geq 3,5$ і $< 4,5$ – «скоріше задоволений», $\geq 2,5$ і $< 3,5$ – «частково задоволений, частково ні», $\geq 1,5$ і $< 2,5$ – «скоріше не задоволений», $< 1,5$ – «незадоволений».

Переважну частину здобувачів вищої освіти (92%), що навчаються за освітньою програмою, влаштовує процедура інформування про освітні компоненти, що пропонуються на вибір – рис. 1.

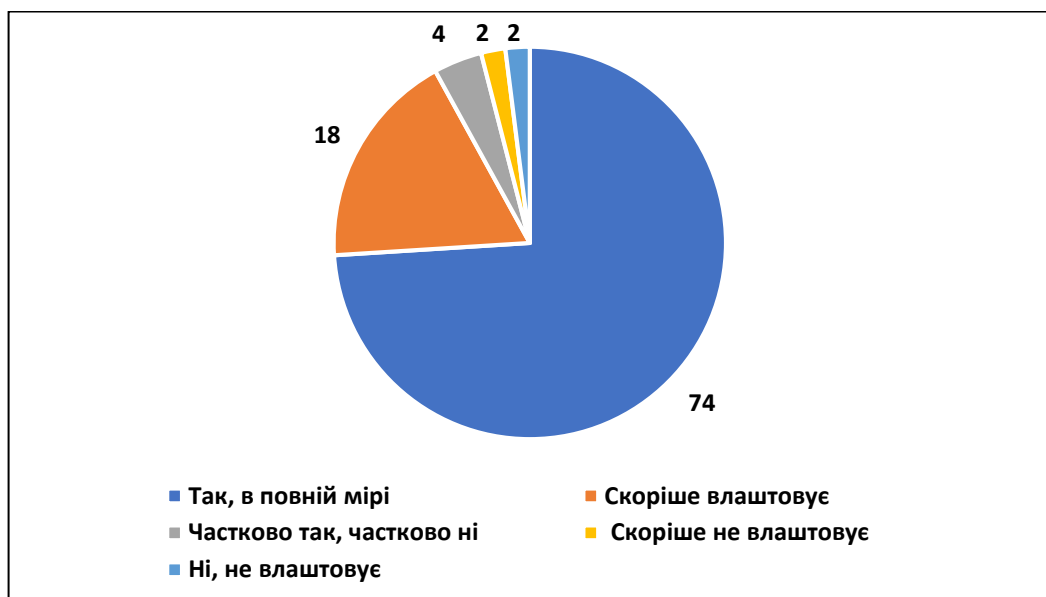

Рис. 1. Розподіл відповідей на питання «Чи влаштовує Вас процедура інформування про освітні компоненти, що пропонуються на вибір?», %

Здобувачі вищої освіти освітньої програми «Біотехнологія» найчастіше оцінюють *власне навчальне навантаження* як *помірне* (рис. 2).

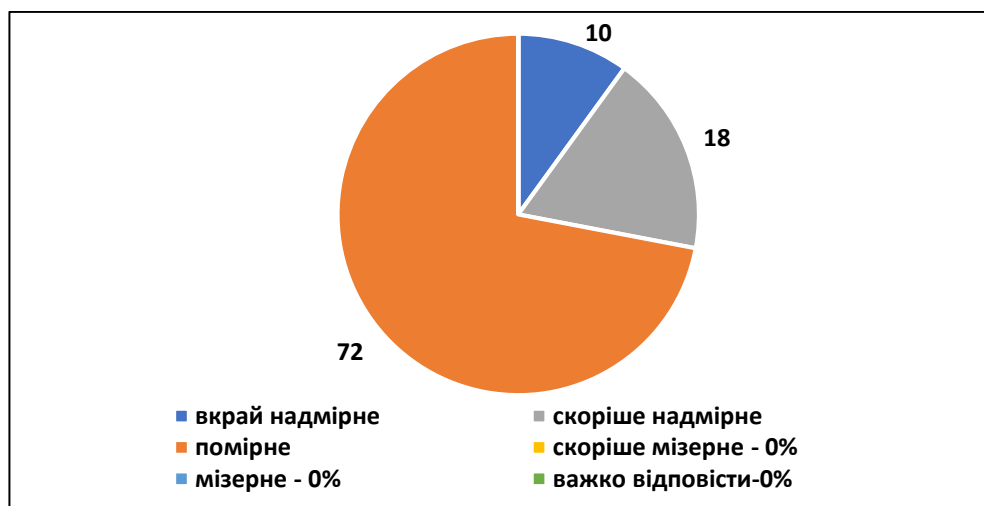

Рис. 2. Оцінка здобувачами вищої освіти рівня власного навчального навантаження (розподіл відповідей), %

Серед учасників опитування 62% вже проходили практичну підготовку відповідно до навчального плану. Здобувачі вищої освіти даної освітньої програми *скоріше задоволені організацією практичної підготовки* (4,39 за п'ятибальною шкалою) та власним *рівнем розвитку компетентностей, здобутих під час практики* (4,34).

Результати дослідження показали, що здобувачі вищої освіти оцінюють рівень професійної майстерності науково-педагогічних працівників, які задіяні у освітньому процесі освітньої програми, як високий: середній бал² – 4,62 (табл. 3). Респонденти відзначають доброзичливість і тактовність викладачів, зрозумілість і доступність викладання матеріалу, вміння викликати і підтримувати інтерес до освітньої компоненти, самостійного навчання, вміння застосовувати інноваційні методи і дистанційні технології у навчанні.

Таблиця 3

Оцінка здобувачами вищої освіти рівня професійної майстерності викладачів (за п'ятибальною шкалою)

№	Характеристика	Середній бал
1	Доброзичливість і тактовність зі здобувачами вищої освіти	4,69
2	Зрозумілість і доступність викладання матеріалу	4,68
3	Вміння викликати і підтримувати інтерес до освітньої компоненти	4,67
4	Підтримка вміння самостійно вчитися і водночас забезпечення супроводу здобувача вищої освіти	4,54
5	Вміння застосовувати інноваційні методи викладання, дистанційні технології навчання	4,52
Середнє		4,62

² Середній бал – розраховане зважене середнє, що аналізується відповідно до рівнів: середній бал $\geq 4,5$ – високий рівень, ≥ 4 і $< 4,5$ – вище середнього, ≥ 3 і < 4 – середній, ≥ 2 і < 3 – нижче середнього, ≥ 1 і < 2 – низький рівень або характеристика зовсім не притаманна зовсім.

Оцінка освітнього середовища й механізмів підтримки у НФаУ

В межах оцінки освітнього середовища здобувачі вищої освіти відповіли на питання щодо інформаційних ресурсів університету, академічної доброчесності, механізмів підтримки у вирішенні проблемних ситуацій. Більшість опитаних зазначає, що інформація щодо освітніх програм, освітнього процесу, науково-дослідної роботи, роботи деканатів та підрозділів, міжнародної діяльності, позанавчальної діяльності представлена на *Інтернет-ресурсах університету у достатньому об'ємі* (в середньому 91% вважають наявну інформацію достатньою). Також здобувачі вищої освіти даної освітньої програми мають задоволені можливостями доступу до навчально-методичної літератури, які надає *Наукова бібліотека університету* (4,54 за п'ятибальною шкалою).

94% здобувачів вищої освіти, що брали участь в опитуванні, зазначили, що вони *ознайомлені з політикою, стандартами і процедурами дотримання академічної доброчесності*, що діють у НФаУ. Переважна більшість здобувачів вищої освіти (92%) у період навчання в НФаУ жодного разу не стикалися з порушеннями академічної доброчесності та не здійснювали їх.

Респонденти в цілому скоріше задоволені *дієвістю процедури реагування на скарги та врегулювання конфліктних ситуацій* – 4,32 за п'ятибальною шкалою.

За даними дослідження близько половини опитаних за час навчання у НФаУ хоча б один раз стикалися з проблемними ситуаціями. Найчастіше проблеми, що виникали, були пов'язані зі складністю поєднання навчання в університеті та роботи, з труднощами у навчанні, у професійному самовизначенні і у особистому житті (табл. 4).

Таблиця 4

Проблемні ситуації, з якими стикалися здобувачі вищої освіти за час навчання у НФаУ, %

№	Проблемні ситуації	%
1	Складність поєднання навчання в університеті та роботи	32
2	Труднощі у навчанні, велике навантаження	20
3	Труднощі у професійному самовизначенні, невпевненість у правильності вибору професії, спеціальності	16
4	Проблеми, пов'язані з особистим життям	14
5	Проблеми соціально-психологічній адаптації до навчання в університеті	4
6	Конфліктні ситуації в групі або з іншими здобувачами вищої освіти	2
7	Конфліктні взаємовідносини з викладачем	-
8	Конфліктні взаємовідносини з деканатом	-
9	Вимагання коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ для допуску, складання заліку або іспиту, покращення успішності з дисциплін.	-
10	Дискримінація	-
11	Конфлікти, пов'язані з процедурою проведення контрольних заходів або їх результатами	-
12	Корупція, хабарництво	-
13	Сексуальне домагання	-

Згідно результатів опитування здобувачі вищої освіти скоріше задоволені рівнем *організаційної та консультативної підтримки*, що їм надається деканатом, викладачами та працівниками кафедр, рівнем інформування щодо університетських подій, рівнем психологічної і соціальної підтримки (табл. 5).

Таблиця 5

Оцінка рівня задоволеності респондентів існуючими в НФаУ механізмами підтримки здобувачів вищої освіти (за п'ятибальною шкалою)

Напрямок підтримки	Середнє
Інформаційна підтримка (забезпечення навчально-інформаційними матеріалами і відкритим доступом до регламентуючих документів освітньої програми)	4,51
Організаційна та консультативна підтримка (співробітниками деканату, кафедр, підрозділів університету)	4,46
Психологічна підтримка (психологічна служба НФаУ)	4,31
Соціальна підтримка (матеріальна допомога, юридична консультація)	4,02

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ:

1. За результатами дослідження можна зробити висновок, що в цілому здобувачі вищої освіти задоволені якістю освітньо-професійної програми «Біотехнологія» (ступінь вищої освіти бакалавр) та освітнім середовищем НФаУ.

2. На думку здобувачів вищої освіти, зміст освітньої програми, її ціль та очікуванні результати навчання в цілому відповідають останнім тенденціям розвитку сфери професійної діяльності, а навчання за програмою сприятиме розвитку soft skills.

3. Здобувачі вищої освіти задоволені якістю викладання освітніх компонентів, організацією освітнього процесу та практичної підготовки, професіоналізмом викладачів програми.

4. Здобувачі вищої освіти ознайомлені з політикою академічної доброчесності в університеті та переважна більшість з них її дотримується.

5. Здобувачі вищої освіти задоволені механізмами підтримки, що діють в університеті (організаційна, інформаційна, психологічна та інші напрями підтримки). За час навчання у НФаУ найчастіше здобувачі стикалися з проблемними ситуаціями, які були пов'язані зі складністю поєднання навчання в університеті та роботи, з навчальним навантаженням, труднощами у професійному самовизначенні і у особистому житті.

Заступник директора ННПФ

– завідувач НМЛ з

фармацевтичної освіти, доц.

Ольга ГЕРАСИМОВА